

ALTERNATYVUS GIDAS: DINGĖS MENINIS KAUNAS

Atstumas: **1.3 km**

Trukmė: **56 min**

Žymiausi Kauno menininkai daugelio atmintyje tarsi suaugo su konkrečiomis šio miesto erdvėmis. Kauno architektai, grupė „Antis“, tapytojas Rimvidas Jankauskas - Kampas, grupė Post Ars, galeristas Albertas Stankevičius, skulptoriai tėvas ir sūnus Antiniai ir kiti šio miesto kultūros mikrokosmoso kūrėjai bei gyventojai dažniausiai yra tapatinami su tam tikromis vietomis - Kauno architektų namais, „Anties“ kavin...

O kaip konkreči vieta, konkrečios aplinkybės veikia menininką? Nesakau, kad konkreči vieta, miestas, nesvarbu. (...) Daug čia lemia dailininko individualybė. Bet nesutinku, kad individualybę gali suniokoti vieta.

Taip dviprasmiškai ir provokatyviai dar 1983 metais dailininkas Romualdas Čarna „Kultūros baruose“ su kitais menininkais ir menotyrininkais diskutavo apie Kauną ir jo meninį gyvenimą, vis dar sunkiai prisitaikantį prie didžiųjų pokario netekčių. Apie miestą, tapusį technokratinės kultūros centru, kuriame, anot Nijolės Lukšionytės „statistiškai vidutinis žiūrovas daugiausia yra techninių specialybių studentas, moksleivis, inžinierius - t.y. žmogus su kiek specializuotu išsilavinimu, kuriam specifinės dailės problemos ne visada yra artimos ar suprantamos“.

Nepaisant to, šiame mieste sugebėta išlaikyti ir kurti stiprias kūrybingų žmonių traukos vietas, tokias kaip po miestą pasklidusios menininkų dirbtuvės, neformalios susibūrimų vietos, tarp kurių - ir Pergalės krantinės daugiabučio dirbtuvės su parodų sale, kiek vėliau - buvusi žydų Sinagoga, Menininkų namai ir kt. Sovietmečiu šių vietų būta ne tiek ir daug - visų jų trauka priklausė nuo ten besibūrusių žmonių, reikšmės miesto meniniam gyvenimui.

9 deš. pabaigoje ypač „naujamam“ menui palankia vieta tapo Kauno Architektų namai. Čia jau Sąjūdžio laikais rinkosi Architektų kultūros klubas, buvo rengiamos populiarios naujametės parodos, eksponuojami pirmieji konceptualaus meno pavyzdžiai. 9 – 10 dešimtmečių sandūroje susiformavo kelios tokios kūrybai palankios „salos“, tam tikras institucinis fonas, suteikęs Kaunui galimybę keletą metų būti naujojo meno sostine. Be LDS Kauno skyriaus, Architektų namų, itin reikšminga vieta tapo ir pirmoji privati Kauno dailės galerija „AL“.

Žymiausi Kauno menininkai daugelio atmintyje tarsi suaugo su konkrečiomis šio miesto erdvėmis. Kauno architektai, grupė „Antis“, tapytojas Rimvidas Jankauskas - Kampas, grupė Post Ars, galeristas Albertas Stankevičius, skulptoriai tėvas ir sūnus Antiniai ir kiti šio miesto kultūros mikrokosmoso kūrėjai bei gyventojai dažniausiai yra tapatinami su tam tikromis vietomis - Kauno architektų namais, „Anties“ kavine, Sinagoga, menininkų dirbtuvėmis ir t.t. Šios erdvės tapo aktyvaus, kūrybiško ir gyvybingo meninio Kauno sinonimu, bet kartu jos byloja apie nuolatinę šio miesto atminties eroziją - beveik visos jos, kažkada buvusios svarbiais kultūros židiniais, šiandien jau yra „dingusio“ miesto dalis.

pasaulėvaizdį. Tačiau nykstančios, griūvančios ir neatpažįstamai besikeičiančios vietos nepaliaujamai priešinasi, keisdamos šių atsiminimų spalvas ir formas, taip ne tik formuodamos kolektyvinę atmintį, bet ir nepastebimai veikdamos šios atminties pakitimus...

Ar kūrybinių galių šaltiniai privalo išsekti, kad ištrykštų nauji? Ar Kaune atsirado kitos - reikšmingos ir gyvybingos miesto kultūros versmės? Ar Kaunas jau gali pasakyti, kad atsikratė „technokratiško“ ir „miesčioniško“ miesto etiketės?...

1 LIETUVOS DAILININKŲ SĄJUNGOS KAUNO SKYRIUS (ROTUŠĖS A.)

LDS Rotušės a. 27 dailės salonas ir parodų salė atidaryta 1988 m.

Nuolat gražėja, lygindamas laiko raukšles, mūsų Senamiestis. Ypač sparčiai jaunėja Rotušės aikštė, kur kaskart dažnesnės įkurtuvės restauruotose patalpose. Šią savaitę pirmuosius lankytojus pakvietė Senamiesčio pašto kaiminystėje įsikūrusi „Dailės“ parduotuvė-salonas (Rotušės a. 27). Skoningai įrengtose, saikingai stilizuotose patalpose (interjero autorė - architektė A.Tamulevičienė), kurias puošia komodinio tipo baldai, originalūs šviestuvai iš vario ir storo stiklo, malonu svečio akiai, jauku dirbti pardavėjoms.

Pirmame aukšte yra serijinių ir mažatiražių dailės dirbinių skyriai; čia galima pasirinkti dovaną, suvenyrą, dekoratyvinį interjero akcentą - gintarinių bei metalinių papuošalų, tekstilės, keramikos, medžio dirbinių pasirinkimas platus. Antrajame aukšte įrengtas dailės salonas, kur pastoviai veiks parodos - pardavimai. Dabar dailės mylėtojai gali įsigyti V.Povilaičio, R.Vaitiekūno, A.Krištopaičio, M.Kulikauskienės, V.Ostrauskienės, V.Zalensienės,

Dar vienos įkurtuvės Rotušės aikštėje. R.Kanopkaitė
Kauno tiesa, Kūrybinė savaitė, 1977 m. vasario 6 d.

Menininkų grupės "Post Ars" instaliacijos ir veiksmi

1990 metais Kauno dailininkų sąjungos parodų salėse mums leido surengti instaliacijų parodą. Energijos, drąsos su kaupu – dabar arba niekad! Lygiai dvyliktą valandą per radiją nuskambėjo varpai. Įvairiose Rotušės aikštės vietose ėmė groti muzikantai – Česiaus aktyvas, - kviesdami į parodą. Pirmoji salė – „mano“: ant kartono lakštų pritvirtintos slidės, tarp jų – spalvingi platūs brūkšniai – „Radiatorius“; kitoje pusėje ant lentų prikalti 96 duonos kepalukai [XXX]. Antroji salė – Česiaus: trys penkiakampės žvaigždės iš kiaulių galvų. Trečioje salėje Robertas „įrengė“ savotiškas kapines: epitafijos iš popieriaus, stiklo ir vatos. Atpasakoti, kas ten dėjos, dabar sunku. Gal geriausiai tiktų žodis – apstulbimas. Nieko panašaus dar niekas nebuvo matęs. Nieko panašaus Lietuvoje dar nebuvo. Tokiomis drastiškomis priemonėmis mes norėjome parodyti, kad esame. Vieni gyrė, kiti peikė, koneveikė, barė, mokė, auklėjo...

Amžinai laikinas menas. Dailininko Alekso Andriuškevičiaus monologai su komentarais ir vertinimais bei jo paties literatūriniais apmąstymais. Aleksas Andriuškevičius.

Nemunas, 1995 Nr. 10, p. 17.

Trečią dieną buvo pareikalauta instaliaciją „išsinešti“. Iš sostinės atvykęs „Post Ars“ grupės idėjinis krikštatevis, menotyrininkas Alfonsas Andriuškevičius davė 25 rublius salės budėtojui, kad ji vardan gimstančio naujo meno smarvėje pakentėtų dar vieną dieną. Ji gal būtų ir kentėjusi, bet salių šeimininkai nesutiko.

Meno skandalai. Žilvinė Petrauskaitė.

Kauno diena, 2003 05 31.

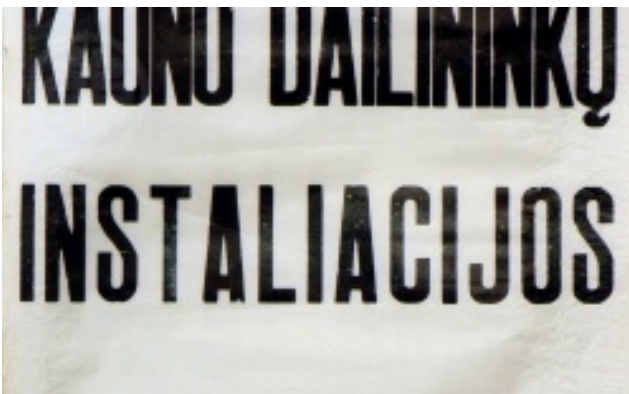
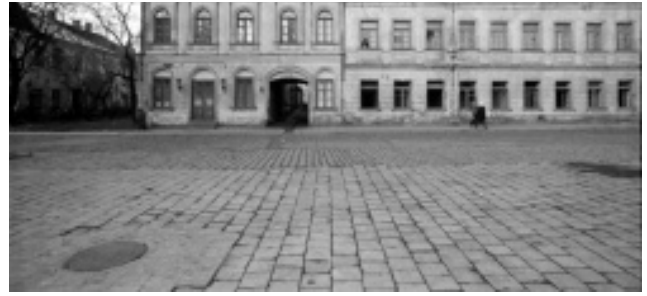
Vėliau, Post Ars žemės meno akcijoje Zatyšiai sutikęs menotyrininką Kęstutį Kuiziną, dailės kritikas Alfonsas Andriuškevičius teisinosi, jog „aukštus kareiviškus batus apsiavęs anaip tol ne dėl klampaus akcijos landšafto, o tikėdamasis laimėti bėgimo-vijimosi dvikovą su jį galbūt persekiosiančiu konservatyvaus plauko Kauno skulptoriumi V.Žirguliu.“

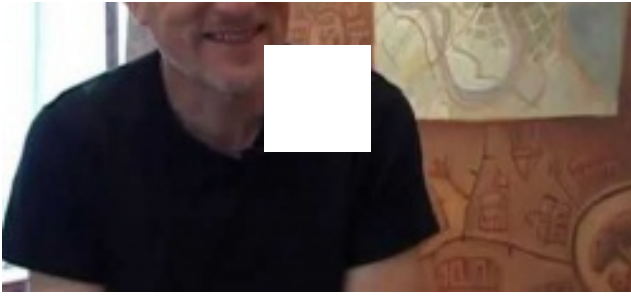
Naujametė kalba, Kęstutis Kuizinas.

Šiaurės Atėnai, 1991 01 09

EN

2 ARCHITEKTŲ NAMŲ KULTŪROS KLUBAS

Architektų namų klubas (Vilniaus g. 22) įkurtas 1987. Vėliau čia įsikūrė pirmoji privati galerija Lietuvoje „AL“.

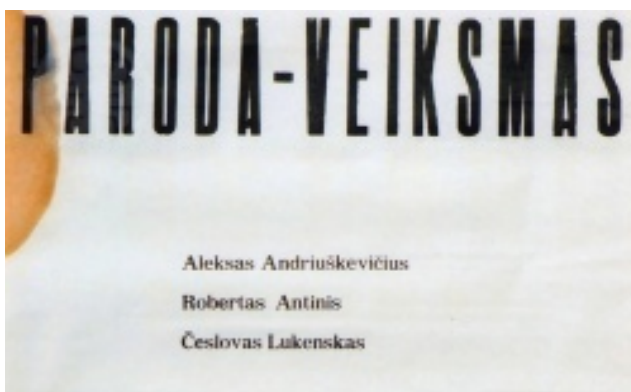
Architektų sąjungos Kauno skyriaus namai tapo ypač palankia naujam menui vieta. Čia jau Sąjūdžio laikais rinkosi Kultūros klubas, buvo rengiamos populiarios Naujametės parodos, eksponuojami įvairūs konceptualaus meno pavyzdžiai. Nors nemaža menininkų ir visuomenės dalis nepriėmė naujojo meno apraiškų, devintojo – dešimtojo dešimtmečių sandūroje susiformavo kelios naujam menui palankios „salos“, tam tikras institucinis fonas, suteikęs Kaunui galimybę keletą metų būti naujojo meno sostine.

Itin reikšminga vieta buvo ir šioje vietoje įsikūrusi pirmoji privati Kauno dailės galerija AL, kuriai vadovavo Albertas Stankevičius.

1990 metų birželį Architektų namuose grupė „Post Ars“ surengė parodą – veiksmą ir paskelbė savo manifestą. Bene pirmą kartą meninis veiksmas vyko ne tik galerijos erdvėje, bet ir gatvėje. Žiūrovais tapo ne tik meno publika, bet ir gatvės praeiviai. Be to, ši paroda iš dalies replikavo pirmąją Post Ars parodą ir Kauno menininkų bendruomenės reakciją į ją: kai kurie Lukensko sukurti „spermatozoidai“ buvo padaryti iš šuns, suėdusio tuomet eksponuotas kiaulės galvas, išmatų.

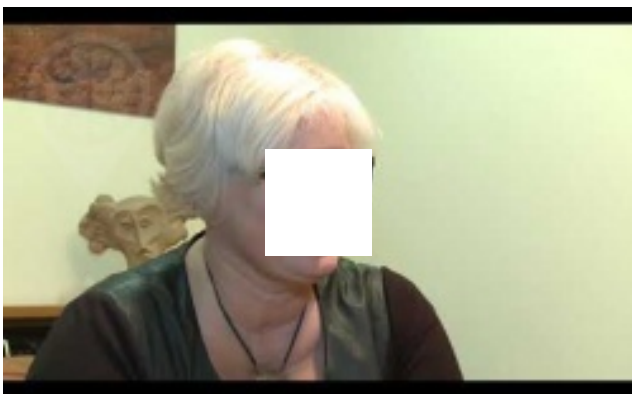
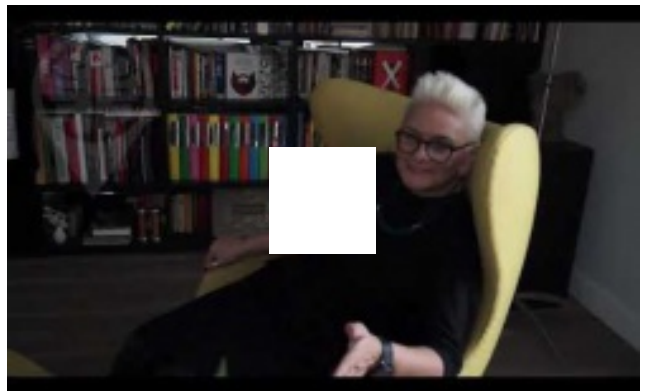
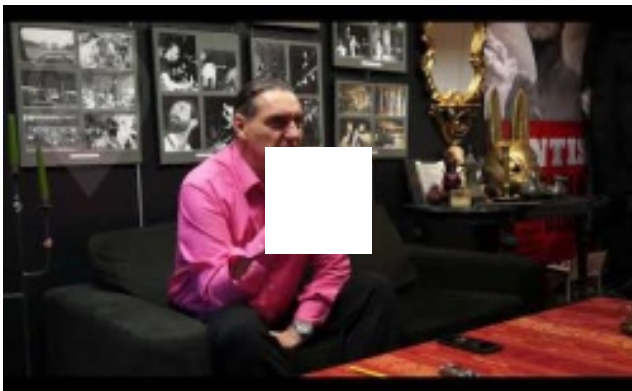
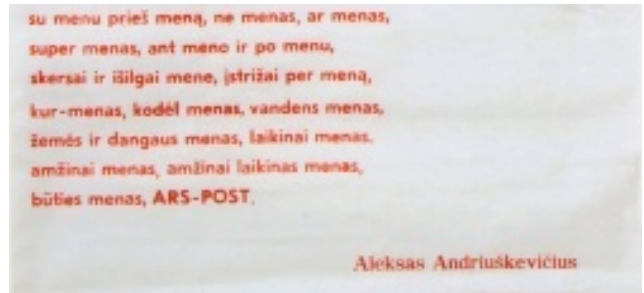

EN

EN

3 SINAGOGA, GIMNAZIJOS G. 6.

paskirti ir gersnį, tačiau tikriausiai pamanė, jog menininkams ir tokia griuvena tiks.

(...) Paskutinę dirbtuvę Sinagogoje porą metų turėjo talentingas tapytojas Rimvydas Jankauskas - a.a. Kampas (net ne kampa, o didžiąją maldų salę). Čia jis sukūrė iškiliasias didžiausias drobes. Čia nutapytos ir Sinagogos vizijos. Salėje susikalęs tvartuką (kad šilčiau žiemą būtų), savotišką Betliejaus kūtelę, autorius čia gimdė savąsias idėjas. Šalia skulptūras kalė, rūsiuose bronzą liejo skulptoriai Danielius Sodeika, Zigmas Survila, Alfonsas Vaura. (...) Jau antras dešimtmetis Sinagoga daugeliui kauniečių menininkų yra lyg magnetas, savotiškas centras, traukiantis laisvu mąstymu ir netipiškos gyvensenos dvasia.

- Ar prisimenate P.Gauguino paveikslą „O tu man pavydi?“

- Taip. Bet tai vyko seniai ir toli. Polinezijoje.

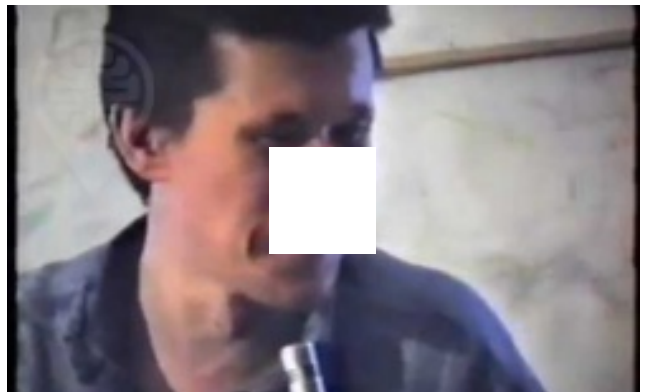
Tuomet jūsų paklausiu:

- Ar buvote Sinagogoje?

Sinagoga. Raimonda Kogelytė - Simanaitienė.

Literatūra ir menas, 1996, gegužės 11 d.

1996 m. vyko akcija "Good bye, Synagogue". Akcijos sumanytoja - galerininkė Irena Mikuličiūtė. Akcija (tokiu pat pavadinimu, kaip ir R. Jankausko - Kampo paveikslas) skirta paminėti šią legendinę neoficiozinę meno vietą.

4

PERGALĖS KRANTINĖ NR. 29 (DAB. KARALIAUS MINDAUGO PR.)

Jvairiu laiku dirbtuves čia turėjo: Jonas Vaitys, Petras Stauskas, Antanas Žmuidzinavičius, Vytautas Povilaitis, Leonas Strioga, Antanas Martinaitis, Ričardas Vaitiekūnas, Robertas

Aldona Pociūtė - Juškevičienė, Pranas Bartulis, Bronislovas Petrauskas, Jadvyga Mozūraitė - Klemkienė, Vladas Žuklys, Violeta Staneikienė, Dana Laurenčikaitė, Vitalija Bartkuvienė, Kęstutis Žitkus ir kt.

Laikraščių žinutės:

[1958 m. pradžioje] miesto Vykdomasio komitetas perdavė LTSR Tarybinių dailininkų sąjungos Kauno skyriui naują erdvę namą Pergalės krantinėje. Dailininkų sąjungos valdyba paskyrė šias patalpas grupei dailininkų individualioms kūrybinėms dirbtuvėms įsirengti. Naujose dirbtuvėse jau užvirė intensyvus kūrybinis darbas. (...)

Be individualių dirbtuvių naujose patalpose įsikurs LTSR Tarybinių dailininkų sąjungos Kauno skyriaus administracija. Čia pat esančioje salėje dailininkai organizuos susirinkimus, darbų apžiūras ir aptarimus, kūrybines diskusijas, parodėles ir t.t. Be to, čia bus organizuota dailininkų piešimo studija.

Naujose kūrybinėse dirbtuvėse. Dail. B.Klova

Kauno tiesa, 1958 m. kovo 18 d.

[R.Antinis apie „Jūrą ir Kąstyti“]: Darbo žmogus, išėjęs iš fabriko, įstaigos nori pailsėti nuo mašinų dūzgimo, nuo skaitliukų čeksėjimo: štai čia ir gali pasitarnauti menas, gera skulptūra iš mūsų liaudies pasakų, padavimų pasaulio. Reikia pašalinti tradicines figūreles iš parkų, nuo fontanų - tegu, tikra to žodžio prasme, dailininkai savo kūrinius aplinkos papuošimui paskiria. Čia lipdau Jūrą ir Kąstyti fonatui papuošti, turiu jau keletą eskizų Neringai ir Nagliui.... Mane vilioja kūno grožis, linijų grakštumas, dinamika, ritmika, minties lakumas...

Pašnekesiai Kauno dailininkų dirbtuvėse. M. Zakavičiūtė

Kauno tiesa, 1959 rugpjūčio 30 d.

„Žiūrėk, - Požėla! - timptelėjo mane Kabailaitė už rankovės. Aš atsigrižau. Tikrai, valgykloje už stalo sėdėjo jaunuolis, labai panašus į Karolį Požėlą, - pasakoja man tapomo „Karolis Požėla“ pagrindžio spaustuvėje“ paveikslu autprė Valerija Zalensienė. - Visai užmiršau valgi ir atidžiai sekiau savo „auką“. Mat, darbas ties mano paveikslu buvo sustojęs kaip tik dėl to, kad lig šiol neturėjau Požėlai pozuotojo. Prieiti ir paprašyti? O jei išjuoks?! Ir mudvi su drauge atsargiai nusėlinom prie išėjimo. Tačiau Veterinarijos akademijos absolventas pasirodė sukalbamas. Štai kaip mes ieškome tipų! Eini gatve, stovi parduotuvėje, žvalgaisi turguje, po kino salę - o gal?.. Jums atrodo - paveikslas jau baigtas, ir meno taryba priėmė, o aš nemiegu naktimis - ne taip reikėjo. Reikia ieškoti naujos kompozicijos... Baigi didesnį tematinį paveikslą ir sau prisižadi: užteks, - geriau portretas, geriau lengvesne - vaikų tematika akvarelinis paveikslėlis,

fone. Stai čia Aldonos Kabailaitės "Į talką" plėšiniuose. Beeiškodama tipų ir norėdama susipažinti su to gyvenimo tempais, mano draugė buvo išvažiavusi kartu su studentais derliaus nuimti."

Pašnekesiai Kauno dailininkų dirbtuvėse. M. Zakavičiūtė
Kauno tiesa, 1959 rugpjūčio 30 d.

*16 valandą veriasi Pergalės krantinėje esančių dailininkų dirbtuvių durys. Akį patraukia salėje įrengta dailininkų išbaigtų darbų ir etiudų paroda. Žiūrovų daug. Čia vidurinės mokyklos moksleivis ir mokytojas, teisininkas ir gydytojas, darbininkas ir namų šeimininkė... (...)
Praėjo tik metai, o kaip pasikeitė dirbtuvių vaizdas. Štai ant tapytojo P.Stausko kambario sienų pakibo keletas naujų portretų, Senamiesčio ir naujai kylančių Kauno kvartalų pramoniniai peizažai... Skulptorius V.Žukys sukūrė maketus skulptūroms „Prof. Žmuidzinavičius" ir „1863-ieji", o LTSR nusipelnusio meno veikėjo doc. J.Vaičio dirbtuvės - tarytum miniatiūrinė paveikslų galerija.*

Apsilankėme ir dailininko A.Žmuidzinavičiaus dirbtuvėje. Čia Žiūrovų tarytum bičių avily. TSRS liaudies dailininkas A.Žmuidzinavičius džiaugiasi: „šiemet tikra atvirų durų diena, jau praėjo apie 300 žiūrovų..."

O kiek daug naujo! Dailininkų dirbtuvėse apsilankius. M. Milčiūtė
Kauno tiesa, 1962, balandžio 18 d.

Iš stovinčio Pergalės krantinėje namo Nr.29 laikas nuo laiko praeiviai pastebi išeinant ir grįžtant žmones su etiudininkais. Šiose patalpose įrengtos Kauno dailininkų dirbtuvės. Čia ir gimsta portretai, peizažai, skulptūros ir t.t. Čia galima išvysti tarybinį Kauną - naujas statybas, didžiulius kranus, besisukinėjančių vaikučių būrį...

- Šiomis dienomis, gerėjant mūsų gyvenimui ir buičiai, mums, dailininkams, tenka dideli uždaviniai, kuriuos ypatingai pabrėžė partijos ir vyriausybės atstovai susitikime su kūrybiniais darbuotojais bei antrojo Visasąjunginio dailininkų suvažiavimo metu, - pradeda pasakoti LTSR Dailininkų sąjungos Kauno skyriaus atsakingoji sekretorė M.Dūdienė. - Juk mes esame ideologinio fronto darbuotojai ir atsakome už komunizmo statytojo bei komunizmo kartos auklėjimą. Todėl norime, kad mūsų kūriniuose atsispindėtų naujo tarybinio žmogaus bruožai, jo darbai, džiaugsmas, veržimasis, ieškojimai, statant komunizmo rytojų... Auklėti jaunimą revoliucinėmis mūsų liaudies tradicijomis. Šiuo atveju mūsų dailininkai yra kai ką padarę: J.Vaitys baigia kompoziciją „Rugiapjūtė", H.Rudzinskas lipdo iš vaikų gyvenimo skulptūrą „Vaistažolių rinkėjai", E.Survila kuria kompoziciją „Statybininkai", LTSR meno veikėjo profesoriaus J.Janulio darbas skirtas rašytojo A.Strazdo 200-osioms gimimo metinėms pažymėti. (...)"

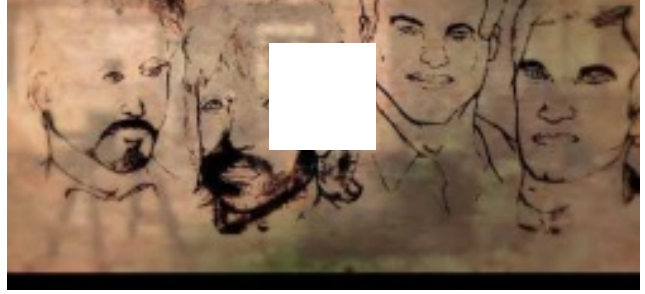
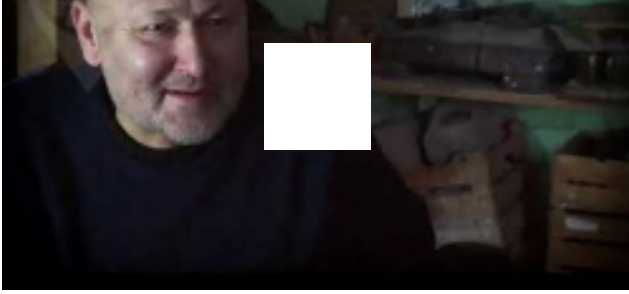

EN

Dirbtuvėse būdavo tikra bohema, reikia šitą žodį būtinai įrašyti. Jie gėrė tik kavą ir gerą konjaką. Kartais sunkiai namo pareidavo... Rimša, Žmuidzinavičius rinkdavosi tose dirbtuvėse. Tokia būdavo bohema ten dirbtuvėje, kad neturėjo laiko kada namo pareiti pavalgyti.

Irena Žuklytė-Bagdonienė, Iš knygos Vytautas Povilaitis / sud. R. Andriušytė-Žukienė, G. Andziukevičius, K. Budrytė-Genevičė. Kaunas: Draugų studija, 2012, p. 42.

5 VDU MENŲ GALERIJA „101“ (LAISVĖS AL. 53)

VDU menų galerija „101“ (Laisvės al. 53) atidaryta 2008 m. Atidarymo metu buvo pristatyta paroda „Fabulae moventes“ („Judančios istorijos“ - Vladislavo Starevičiaus, Henriko Gulbino, Gintaro Česonio, Psilikono teatro kūriniai) ir grupės „Post Ars“ (Robertas Antinis, Česlovas Lukenskas) performansas.

Galerijos atidarymas pagarsėjo žiniasklaidos sukeltu skandalu dėl „kankinamų“ viščiukų, į kurį įsitraukė ne tik kai kurių interneto tinklalapių komentatoriai, bet ir įvairios valstybinės institucijos. Vienos atidarymo apžvalgos autorė rašė:

Nieko meniška nebeatsitiko. Aplipę maisto produktų dulkėmis, išsigandę ir aplamdyti viščiukai buvo gaudomi ir dedami į dėžes. Kasinėjant šiukšlių krūvą ieškota užverstų paukščių, kuriuos R.Antinis juokais pavadino meno aukomis. Nukentėjusius paukščius gaivinti ėmė Č.Lukenskas. Jis visus meno smūgi patyrusius viščiukus išvežė auginti į kaimą savo giminei. Performansas baigėsi. Paukščių klyksmas nutilo. Galerija atidaryta. Liko klausimas: ar yra toks menas, kuris vertas bent vieno bejėgio gyvūno kančios?

Naują galeriją atidarė kankinami viščiukai. Vida Savičiūnaitė.

Lietuvos rytas, 2008 03 17

6 MENININKŲ NAMAI (MENO DARBUOTOJŲ NAMAI)

Po vasaros atokvėpio į aktyvų miesto kultūrinį gyvenimą vėl įsijungė Meno darbuotojų namai (S. Nėries g 56). Rugsėjo 6-ąją sąjunginės kino ir teatro dailininkų parodos atidarymu ir R.Jagmino fortepijoninės muzikos rečitaliu pradėtas naujasis sezonas.

(...) Įsteigtas abonementas studentams ir lektoriumas „Kultūra ir darbininkas“ „Elektros gamykloje“. Akademiniam jaunimui paruoštas muzikinis ciklas, kuriame atskiri vakarai skirti smuiko, kamerinei, vargonų muzikai, džazui. Studentijos laukia susitikimai su LTSR I.a. E Paulausku ir n. m. v. D.Trinkūnu, kompozitoriais E.Balsiu ir V.Ganelinu, Lietuvos kameriniu orkestru ir Vilniaus kvartetu. „Elektros“ gamykloje bus surengtas ciklas vakarų, kuriuose darbininkams skambės poezija, muzika, vyks pokalbiai apie teatrą. (...).

Didžioji dalis šio sezono renginių skirta Didžiojo Spalio 60-mečiui. Į juos įsijungs visų meno sričių bei kultūrinių grandžių darbuotojai. programoje - paroda „Kauno menininkai - Spalis 60-mečiui“, didelis jungtinis kūrybinių sąjungų vakaras Muzikiniame teatre, pokalbiai „Spalis ir kultūra“, „Spalis ir mūsų miestas“, susitikimai su revoliucinių kovų veteranais.

MDN: naujas sezonas. K.Radvilaitė

Kauno tiesa, kūrybinė savaitė. 1977 rugsėjo 11 d.

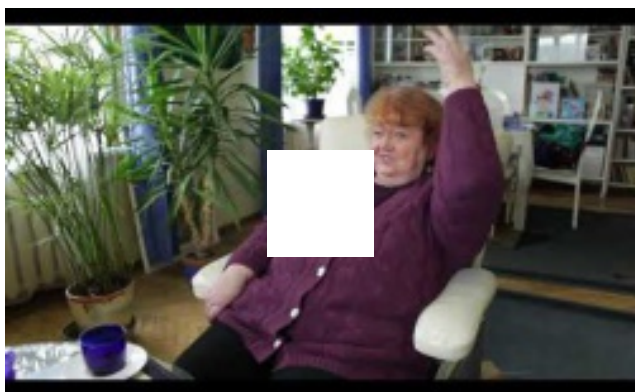
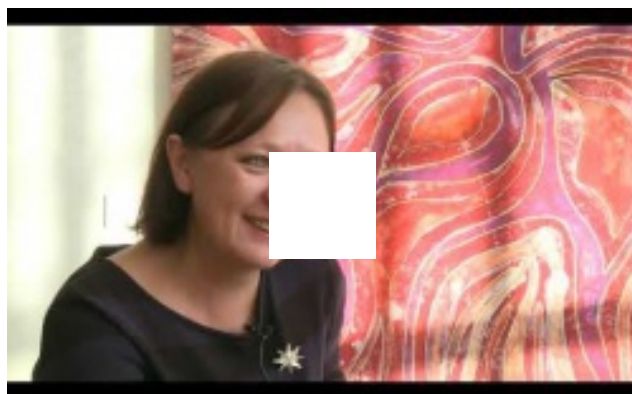
[Hana Šumilaitė]: *Kai prieš kelerius metus atėjau dirbti į Menininkų namus (tada jiems vadovavo toks partietis), menininkai į juos nevaikščiojo. Reikėjo po truputį visus jaukinti: vos ne kiekvienam asmeniškai skambinti ir kviesti į vakarus. Po truputį, po truputį klimatas atšilo. Atsirado tradicijos. Kad ir retro baliai (su tango, baliaus karalienės rinkimais) - bandymas atgaivinti senų laikų Kauno tradicijas. Pirmąkart atėjo visi išsigandę kaip žiurkūčiai, o madų vakarinės suknelės supratimas baigėsi ties riba „kad būtų suomiška ir prie kakliuko...“ Paskui jau atsirado ir dekolė, ir kailiai. Tačiau prasidėjo blokados, ir tieji baliai tapo neprasmingi...*

Arba - Naujieji metai (...). Česka Lukenskas atėjo su narveliu ant galvos (visa jų kompanija, su Andriuškevičium priešaky, buvo radikalūs avangardistai). Gintaras Stulgaitis - žilas, kostiumuotas, akiniuotas - solidus. Sakau: kur tavo kaukė? Jis išsitraukia iš vaikiškų raudonų kojinių kelnių pasidarytą kepuriukę ir ją užsimaukšlina. tai buvo pati juokingiausia kaukė - toks fantastinis Santa Klausas. Kalėdų Senis (ne, tuomet dar buvo Senis Šaltis) tąvakar dalijo visiems Lenino, Brežnevo raštus, taip pat garbės raštus su Lenino galvom...

Užpernai per kovo 8-ąją pripirkom daug kaktusų, važinėjom po dirbtuves, ir frakuoti vyrukai dalijo tuos kaktusus dailininkėms. Atvažiavę vilniečiai su pavydu stebėjo „akciją“ - jiems pasidingojo, jog mes vos ne kasdien taip kvailiojam.

Vėjas, atvežtas traukiniu... Žilvinė Petrauskaitė.

Nemunas, 1992, nr. 5.

7 GALERIJA „ARTERITORIJA”

Prieš metus kaip tik per Kauno džiazo festivalį projektu „Menas, ypač muzika” debiutavo šiuolaikinio meno ir dizaino galerija „ARTeritorija”, įsikūrusi buvusio Miestprojekto pirmajame aukšte. Festivalis ir galerija tapo partneriais ir bendraminčiais, siekdami sukurti demokratišką neformalią erdvę žmonių bendravimui ir idėjų “kraujotakai”. Mininti vienerių metų darbo sukaktuves „ARTeritorija” ketvirtadienį pradėjo dviejų savaitių trukmės projektą „ARTpropaganda”, kurio renginiuose skamba ir džiazas.

Galerijos direktorė ir šio projekto kuratorė menotyrininkė Daiva Citvarienė sako, kad užsibrėžtas tikslas - nutiesti tiltą tarp meno ir visuomenės: “Labai norėtusi, kad meninio

pasirinkome „kavinę“, specialiai įkurtą galerijos patalpose. Joje rengiami specialiai sukurtų meno projektų pristatymai, skaitomi aktualūs pranešimai, vyksta viešos diskusijos pačioje galerijoje ir internete, koncertuoja džiaz muzikantai“. (...)

Pasak menotyrininkės, šiandieniniame pasaulyje, garsiai šaukiant apie meno krizę, pasigirsta ir labai kontroversiškų teiginių: esą menas, išsivadavęs iš ypatingos savo paskirties kompleksų ir užmezgęs saitus su kitomis disciplinomis bei tapęs priklausomas, ateityje išnyks - kaip astrologija ar alchemija. Tokiame kontekste tampa labai aktuali šiuolaikinio meno funkcija. Kur jo esmė? Plėsti savo ribas, panirti į tikrovę, kurti realius įvykius realiaame socialiniame kontekste? Bet ar toks menas bus efektyvus ir sugebės konkuruoti su telematine industrija?

Padiskutuoti apie tai jau kvietė ir dar kvies „gyvoji“ „ARTpropagandos“ konferencija bei šio projekto metu pradėta interneto diskusija „Omni“ portale. Pirmąją projekto dieną, ketvirtadienį, menotyrininkė Rasa Andriušytė aptarė meno kūrinį gyvenimo kasdienybėje, architektas Audrys Karalius skaitė pranešimą provokuojančiu pavadinimu „Architektonai - landšafto patinėliai“. Gausiai susirinkusiai publikai koncertavo „Kaunas Jazz 2003“ festivalio svečias Enveras Izmailovas iš Ukrainos.

Vakar konferencijos darbotvarkėje buvo du solidūs pranešimai: Leonido Donskio „Menas ir imagologija“ ir Virginijaus Kinčinaičio „Šiuolaikinio meno projektas „Virus“ Šiauliuose.

Šiandien ARTeritorijos kavinėje siūloma neformalioje aplinkoje pasiklausyti pranešimų apie šiuolaikinės skulptūros zonas, vietos meną Vilniuje. Rytoj, sekmadienį, praktiniu aspektu ketinama paanalizuoti socialinės architektūros sąlygas praeitame dešimtmetyje, pavyzdžiu pasirenkant sostinę. Taip pat bus pristatyta R.Diržio ir J.Valatkevičiaus knyga „Manipuliacija“, A.Tereškinas kalbės apie nepamiršamas miesto teritorijas. Ypatingas sekmadienio desertas - šveicarų džiaz trio Witwer Pliakas Wertmueller koncertas. (...)

Gegužės 2, 3, 4 dienomis finišuojantis projektas „ARTpropaganda“ dar pasiūlys lankytojams VDU studentų projektą, lietuviškai kanadietišką performansą „Piligrimo vėduoklė“, S.Paliuko videomeno sesiją, koncertą, modernaus kino vakarą M.Žilinsko dailės galerijos kino klube. Pastarasis vakaras - vienintelis, į kurį reikės pirkti bilietą. Visi kiti „ARTpropagandos“ renginiai nemokami.

Menas ieško kelių į realų gyvenimą. Rūta KANOPKAITĖ

Kauno diena. 2003-04-26

U. JŪJ

Sausio 25-ąją LTSR Dailininkų sąjungos Kauno skyriuje įvyko jaunųjų dailininkų piešinių parodos aptarimas. Pasisakiusieji dailininkai R.Čarna, R.Vaitiekūnas pažymėjo ypatingą piešinio reikšmę tapytojo, grafiko, skulptoriaus kūryboje. Šiuo metu piešinį retai užtiksi parodose - vyrauja kūriniai, atlikti įvairiausia technika aliejus, tempera - tapyboje, ofortas, lino, medžio graviūra - grafikoje). (...)

Susirinkime buvo kalbama, kad dailininkai, ypač jaunieji per mažai piešia, gal būt, todėl kai kuriuose jų kūriniuose stinga formos ir turinio vieningumo. (...)

Pirmoji jaunųjų dailininkų piešinių paroda LTSR Dailininkų sąjungos Kauno skyriuje iš dalies patvirtina šias mintis, nors bendras įspūdis gan optimistiškas. Vis dėlto jaunieji dailininkai piešia, ir piešia neblogai.

Jaunųjų dailininkų piešinių parodoje. M.Martinaitis.

Kauno tiesa, Kūrybos savaitė, 1973 vasario 11 d.

